

bakımlardan büyük zararlara sebeb olan odun ve tezek gibi yakıtların yerine kömür ve petrol artıkları gibi ticari yakıtların ikame edilebilmesi için yakıt einsinden kullanma einsine, kullanma cihazından fiyat durumuna kadar meseleyi etraflı bir şekilde ele alan uzun vâdeli bir program yapılacaktır. Büyük şehirlerimizin dumansız yakıt ihtiyacı üzerinde önemle durulacaktır.» Eğer Hükümet olarak tatbik ettiğimiz bir yakıt politikası mevcudolmasaydı, eğer ikinci Beş Yıllık Plânda yakıt politikası bakımından gerekli tedbirler tesbit edilmemiş olsaydı ve bunların tatbikatına başlanmamış olsaydı tabiatıyla bendeniz de Sayın Alpaslan'a, sevgili arkadaşım Alpaslan'a iştirak etmek suretiyle bu önerenin bir yenilik getirmesi, tesbit edilecek politikayı ortaya koyması bakımından müspet karşılanmasını mütalâa etmiş olacaktım. Ama arz ettiğim şe-

kilde bu konuda şimdiye kadar hiçbir esaslı tedbir getirilmediğine dair Sayın Alpaslan'ın beyanına beni mâzur görsünler, iştirak etmem mümkün değildir. Ve önerenin tedbirler bakımından, ikinci Beş Yıllık Plân hükmü bakımından Hükümet programı bakımından vaz'ettiğimiz yakıt politikası dikkate alındığı takdirde bize bir yeni görüş getireceği kanaatinde bulunmadığımız cihetle Hükümet olarak araştırma açılmasında bir fayda mülâhaza etmediğimizi, ancak takdirin Yüce Senato'ya ait bulunduğunu saygılarımla arz ederim. Teşekkür ederim. (A. P. sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Demin arz ettiğim içtüzüğümüzün 135 nci maddesi gereğince Araştırma Komisyonu kurulup kurulmaması hususu oylanacaktır. Araştırma Komisyonu kurulmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

5. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER (Devamı)

4. — *Cumhuriyet Senatosu üyeleri Zerin Tüzün ve Mehmet Özgüneş'in, Cumhuriyet Senatosu İçtüzüğü'nün 23 ve 36 ncı maddelerinde değişiklik yapılmasına dair İçtüzük teklifi ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporları (Cumhuriyet Senatosu 2/202) (S .Sayısı : 902 ye ek) (1)*

BAŞKAN — Anayasa ve Adalet Komisyonu? Burada. Sayın teklif sahibi? Burada. Raporu okutuyorum.

(Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu okundu.)

Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu
Yüksek Başkanlığa

Anayasa ve Adalet Komisyonunun 5 Nisan 1967 tarihli ve Esas 2/202, Karar 119 sayılı raporu Genel Kurulun 14 Nisan 1967 tarihli 51 nci Birleşiminde dosyası ile birlikte Komisyonumuza geriverilmekle, Komisyonumuzun

(1) 902 S. Sayılı basmayazı 13 . 4 . 1967 tarihli 51 nci Birleşim, 902 ye ek S. Sayılı basmayazı bu birleşim tutanağının sonundadır.

4 Aralık 1968 tarihli Birleşiminde tetkik ve müzakere olundu.

Cumhuriyet Senatosu tutanaklarının ve Genel Kurulda verilen önergelerin tetkiki sonucunda, Komisyonumuz müzakereleri, Genel Kurulda tartışmalara konu olan ve hakkında değiştirme teklifleri verilen 36 ncı madde değişikliğine inhisar ettirilmiş ve söz konusu maddenin ikinci cümlesinde değişiklik yapılarak; bir komisyonca süresinde karara bağlanamıyan işlerde, o komisyonun işi, kendisinden önce görüşen Komisyonca hazırlanan metni aynen kabul etmiş sayılacağı; yok eğer, iş kendisinden önce bir ihtisas komisyonundan geçmemişse bu halde Millet Meclisi metninin aynen kabul edilmiş sayılacağı ve böylece; birinci halde, Cumhuriyet Senatosunun, bir metnin müzakerelerinde hiçolmazsa bir ihtisas komisyonunun çalışmalarından yararlanabilmesi sağlanmış ikinci halde ise, Anayasa vâzının Anayasanın 82 nci maddesi ile tesis ettiği mekik düzeninin müeyyidesinin komisyonlar hakkında da geçerli olması öngörülmüş ve mülâhazalar esas olmak üzere metin Genel Kurul müzakerelerindeki eğilime uygun hale getirilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü
Kastamonu	Samsun
Ahmet Nusret Tuna	Refet Rendeci
Balıkesir	Çankırı
Nuri Demirel	Gürhan Titrek
Diyarbakır	Hatay
Selâhattin Cizrelioğlu	Mustafa Deliveli
İstanbul	Tekirdağ
Muhallifim	Muhallifim
Ekrem Özden	Hayri Mumcuoğlu

Muhalefet Şerhi

Senato Başkanına verilen (süreyi tesbit) yetkisinin Anayasaya aykırı olduğu kanaatindeyim.

4 Aralık 1968
Ekrem Özden
İstanbul

BAŞKAN — Şimdi Anayasa ve Adalet Komisyonunun kabul ettiği metni okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu içtüzüğünün 23 ve 36 ncı maddelerinde değişiklik yapılmasına dair içtüzük

Madde 1. — Cumhuriyet Senatosu içtüzüğünün 23 ve 36 ncı maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 23. — Cumhuriyet Senatosu Başkanı, Millet Meclisi Başkanlığından gelen tasarı ve teklifleri ilgili komisyonlara re'sen havale eder ve durumu Tutanak Dergisine geçirir.

Tasarı ve teklifler havale edilirken, komisyonlara tahsis edilen görüşme süreleri de belirtilir. Görüşme sürelerinin tahsisinde, komisyonların ihtisas durumu dikkate alınır.

Bu havaleye Hükümet veya bir Cumhuriyet Senatosu üyesi itiraz etmek isterse, ilk veya sonraki birleşim başında söz alır. Lehte ve aleyhte konuşacak birer üyeye söz verildikten sonra itiraz işari oyla karara bağlanır.

Madde 36. — Komisyonlar kendilerine havale edilen tasarı ve teklifleri, tahsis edilen süre içinde karara bağlarlar. Bu süreler içinde karara bağlanamayan hallerde; evvelki ihtisas komisyonu metni, yoksa Millet Meclisi metni aynen kabul edilmiş sayılır.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Özden.

EKREM ÖZDEN (İstanbul) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar, komisyonda okunduğu veçhile bu karara muhalif kaldım. Muhalefetim belki bâzı arkadaşlarca mâkul görülmüyebilir. Fakat ben başkanlara ve idarecilere ve komisyonlara verilen yetkilerin tevsiine taraftar değilim.

Şimdi yeni bir fikir, yeni bir kaide geliyor. Başkan süreleri tesbit edecek. Bilmem hangi komisyonda şu kadar kalacak, hangi komisyonda şu kadar kalacak, hangi komisyonda şu kadar kalacak, ona göre bu tasarı veya teklifler o komisyonlardan geçecek. Meselâ Bütçe Komisyonuna geldi, müzakere edildi, ondan sonra Adalet Komisyonuna geldi. Adalet Komisyonuna verilen süre geçti, Bütçe Komisyonunun kararı muteber oldu. Ondan sonra hangi komisyona giderse böylece serian bu mesele halledilmiş olacak. Vehleyülâlâda bu bir pratik nazariye gibi gözüküyor. Komisyonlarda kalıyor, işe ilgi gösterilmiyor. Komisyonlar toplanmıyor. Bu itibarla âlelacele süre bitiyor diye bir önerge veriliyor. Komisyonlarda daha tetkik edilirken müddet bitecek aman bu kanunu müddet bitmiş. Millet Meclisindeki şekli ile kanunlaşmasın ayıptır. Senatoda görüşelim deniyor. Senato Heyeti Umumiyesine geliyor. Binaenaleyh, buna bir pratik çare ancak bu olabilir denildi ve bu esbabı mucibe ile komisyona geldi.

Şimdi sayın arkadaşlarım bir kere düşünelim. Başkan var. Bu başkanın vazife ve yetkileri Anayasada muayyendir. Anayasa her türlü kanunun üstünde. Anayasanın getirdiği yetki kanunun üstünde. Anayasanın getirdiği yetkilerin üstünde bir yetkiyi başkana tanınması doğru olmaz. Şimdi başkan az bir müddet verirse komisyona o müddete komisyon bağlı kalacak. Çok verirse o komisyondaki müddete göre hareket edilecek. Bu adaletsizdir. Başkan neye göre müddet verecek? Kıtası nedir, o da muayyen değil. Canım Adalet Komisyonunda 10 gün kalsın, ama efendim diğer komisyonlarda üçer gün yetisir demek de olmaz. Neye göre bu kararı veriyor? Benim kanaatimce çok münakaşa ettik, çok görüştük. Heyeti Umumiyeye geldi, tekrar döndü. Mütalâalar beyan edildi. İkinci defa geldi, ikinci defa yine az bir ekseriyetle karar verildi. Benim kanaatimce bu iki maddenin değiştirilmesinde fayda yoktur. Başkana verilen

salâhiyet Anayasamızın üstündedir. Başkan bu salâhiyetle teçhiz edilemez. Başkana verilen salâhiyet kâfidir. Bu itibarla yersiz olan bu mütalâaların reddi kanaatindeyim. Aleyhte rey vereceğim.

BAŞKAN — Komisyon adına Komisyon Başkanı Sayın Tuna.

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONU BAŞKANI AHMET NUSRET TUNA (Kastamonu) — Muhterem arkadaşlar, iki üye arkadaşımızın teklif ettiği bu tüzük tadili hakikaten büyük bir ihtiyacı karşılamaktadır. Mevzu şu : Evvelce yaptığımız tüzüğü tek meclis devresinde kullanılan tüzükten iktibas ettiğimiz malûmlarınız. Tek Meclis tüzüğü alınmıştır. Uyar maddeleri Cumhuriyet Senatosuna intibak ve adapte ettirilmiştir. Şimdi tek mecliste kanunların müzakeresi için bir müddet mevzuubahis değil, ne zaman müzakere edilir bitirilirse o zaman kanun çıkar. Çıkmadığı müddetçe o mecliste kalır. Nitekim bugün bizim B. M. M. kanadımız bu hakkı istimal etmektedir. Yani orada bir mevzu müzakereye alınır, müzakere edilir, biterse biter bitmezmezse uzar. Orada bir yılda iki yılda belki de üç yılda gelen tasarı ve teklifler vardır. Şimdi Cumhuriyet Senatosunun durumu öyle değil. Cumhuriyet Senatosunun kanunları müzakere müddeti komisyonlar ve Genel Kurul dâhil olmak üzere en az 15 gün oluyor. En çok üç ay oluyor. Yani Anayasa Cumhuriyet Senatosundaki müzakere müddetini tahdidetmiş. Bu tahdit bu getirilen teklifle yapılmıyor. Bu tahdidi yapan Anayasadır. Anayasamızın 92 nci maddesi diyor ki, anakaide şu : Bir teklif veya tasarı Millet Meclisinin komisyon ve Umumi Heyetinde ne kadar kalmışsa, Cumhuriyet Senatosunda da o kadar kahr. Anakaide bu. Onların komisyon ve Genel Kurulunda kaç gün kalmışsa bizde de o kadar kalacak. Bu anakaidedir. Tutmuş bu çift Meclisi işgâl eden bir hal var, işi uzatır diyorlar. İkinci fıkrayı şöyle okumuş : Ancak bu müddet üç ayı geçemez. Demek anakaide müsavi ama ikinci fıkrasında üç ayı geçemez diyor. Sonra tutmuş ivedi olan haller için de ayrı bir hüküm koymuş. Diyor ki, Millet Meclisinden gelen tasarı veya teklif ivedilikle görüşülmüşse Cumhuriyet Senatosunda 15 gün o hakkı kullanma hakkını haizdir. 3 günde çıkmış, 3 günde çıkaracakmış denemez. Cumhuriyet Senatosu 15 gün elin-

de tutabilir. İvedi olmayan hallerde bir aydan evvel de karara bağliyacaksın diye de Cumhuriyet Senatosu icbar edilemez.

Demek oluyor ki, şu Anayasamızın hükmü icabı 15 günle 3 ay arasında Cumhuriyet Senatosunda bir müzakere ve karara bağlama müddeti var. Bu müddetin sonunda biz karara bağliyamazsak, ne yapıyor? Millet Meclisinden gelen metin kanunlaşmış oluyor.

Şimdi tatbikatta nasıl oluyor? Tatbikatta geliyor bu evraklar, bir komisyona havale ediliyor. 15 günde bitecektir, 20 günde bitecektir, 15 gün müddet var, 20 gün müddet var. Maalesef bu ilk rasladığımız hâdiseler değil, bütün komisyon arkadaşlarımız yakinen bilirler, aman müddet bitmek üzeredir iki gün kalmış, üç gün kalmış. Halbuki iki komisyona daha gidecek. Daha iki komisyona gitmesi lâzımgelirken bir komisyonun elindeyken üç gün kalmıştır. Ne yapıyoruz? Derhal hemen bir geçici komisyon kurulsun, arkadaşlar sağdan soldan toplansın ve bu suretle maalesef esaslı bir tetkike tâbi tutmadan komisyonlarımızın mevzu üzerine eğilmesini temin etmeden bunları çıkartmaya mecbur oluyoruz.

Bu sefer yaptığımız ne? Sayın Özden arkadaşım Cumhuriyet Senatosu Başkanının salâhiyetleri Anayasada tâyin edilmiştir, onun salâhiyetlerini artıran bir teklif var, demektedirler. Muhterem arkadaşlar, Anayasa salâhiyeti Cumhuriyet Senatosuna vermiştir. Cumhuriyet Senatosuna verilen bu salâhiyet Anayasamızın hiçbir yerinde Başkanın da salâhiyeti şudur, Başkanın vazifesi şudur diye bir kayıt yoktur. Binaenaleyh, Anayasamızın Başkana verdiği salâhiyetleri artırıyoruz sözü mesnetsiz. Ne yapıyoruz? Salâhiyetli Cumhuriyet Senatosudur. Biz kendi bünyemizde bir içtüzük yapıyoruz; bir Başkan, Başkanlık Divanı, Kâtipler, komisyonlar kuruyoruz. Şu Anayasamızın bize verdiği salâhiyeti Anayasamızın 4 ncü maddesine göre kendi teşkil ettiğimiz teşekküllere, makamlara devrediyoruz.

Şimdi, yani Cumhuriyet Senatosunun salâhiyetlerinin istimali mevzuubahistir, Anayasamızın hiçbir yerinde Başkanın salâhiyetleri şunlardır diye bir kayıt yoktur. Bu teklifle de Başkanın salâhiyetleri artırılmış değildir.

Eski metin nedir? Eski metin diyor ki : Gelen tasarı veya teklifleri Cumhuriyet Senatosu Başkan komisyonlara havale eder. Eğer üyeler-

den birisi bu havaleye itiraz ediyorsa birinci ve ikinci birleşimde gelir söyler, Umumi Heyet bu kararı verir.

Bizim bu sefer getirdiğimiz ne? Şimdi arkadaşlar, Anayasanın hükmünü yerine getirmeye uğraşiyor teklif. 15 günde bu iş müzakere edilecek, bitirilecek. Cumhuriyet Senatosu Başkanı ne yapacak? Bu kaç komisyona gidecek? 3 komisyona gidecek. Asli komisyon tâbiri var, diğer bâzı mevzularda tetkikat yapacak komisyon var. Her salâhiyeti kendisine tevdi ettiğimiz Cumhuriyet Senatosu Başkanı o havaleyi yaparken diğer bir komisyonda kaç gün kalacak, onu da tesbit edecek. 5 gün kalacaktır.

Şimdi efendim, bu salâhiyet Cumhuriyet Senatosu Başkanına tanınsın mı? Muhterem arkadaşlar, altındaki ikinci fıkrayı, Umumi Heyetin salâhiyetini açık bırakmışız. Ne demişiz? Eğer Hükümet veya üyelerden birisi bu ayrılan müddetlere ve komisyona bir itirazı varsa birinci ve ikinci birleşimlerde bunu bildirir, bir lehte bir aleyhte söz verilir, netice itibariyle Umumi Heyet salâhiyetini istimal eder. Binaenaleyh, Cumhuriyet Senatosu Başkanına bu müddetleri tâyin bakımından verdiğimiz salâhiyet hudutsuz değildir. Yine işin sahibi Genel Kurul dilediği ahvalde müdahale edecektir ve müddetleri düzeltecektir. Bundan başka da bir yol olmadığını arkadaşımız da kabul etmiştir.

Netice itibariyle şunu arz etmek istiyorum. Muhterem arkadaşlar bu geçici komisyonlar büyük bir âdet halini aldı. Eğer dikkat buyursanız hiçbir komisyonda normal tetkikat yapılmamaktadır. Bir yıl, iki yıl komisyonlarda tetkikat yapıldı, fakat şöyle 4 - 5 seneye yakın bir zamandan beri ben normal komisyonlarda tetkikat yapılmak suretiyle evrakın huzurunuzda geldiğini görmüyorum. Bugün de iki tane daha oyladık, dün oyladık, yahut öbür celsede oyladık. Yani ne yapıyoruz? Bu müddetlerin darlığı dolayısıyla geçici komisyonlara gidiyoruz. Geçici komisyonlar ne oluyor? Asıl bir sahada salâhiyet sahibi olan komisyondan iki üç üye geliyor, diğer tâli derecede alâkalı komisyonlardan gelen miktar o asıl iş bilenlerden daha fazla olduğu için mevzuun üzerine ciddi bir şekilde eğilmek mümkün olmuyor. Binaenaleyh, bu teklifi getiren arkadaşlarımıza huzurunuzda teşekkür ediyoruz. Komisyonun getirdiği metin bu işin,

bu aksaklığın telâfisini temin edecek mahiyettedir. Kabul edilmesini rica ediyorum. Ve Anayasa bakımından Anayasaya muhalefet değil de, en ufak bir hal mevcut değil. Bunu da huzurunuzda açıklıyorum. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Sayın Özden.

EKREM ÖZDEN (İstanbul) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; kıymetli Başkan arkadaşımızın beyanları arasında Senato ve Millet Meclisi Başkanlarının salâhiyeti Anayasada mevcut değildir, ki bu salâhiyetlerini aşıcı, bunları yok edici bir madde getirmiyoruz bu itibarla ortada Anayasaya muhalif, muhalefet mevzuubahs değildir, buyurdular.

Evet, hakikaten bâzı bakılış tarzına göre öyle gözüktür. Ama şimdi maddeleri uzun uzun okuyup Yüksek Huzurunuzu işgal etmek istemiyorum. Bâzı maddelerde Anayasa Başkanların hak ve vazifelerini ve temsil hususundaki görevlerini açık açık anlatmıştır. Ben bir parça daha ileri giderek İçtüzüğümüzün bu tadile uğratılmak istenilen maddelerinin de kısmen Anayasaya muhalif olduğu kanaatindeyim. Eğer zamanında ve müddetinde gruplar Anayasa Mahkemesine müracaat etmiş olsalardı, hiç şüphe etmem ki, bu maddeler iptal edilirdi.

Çünkü, bir Başkanın veya onun yerine kaim olan şahsın bir tasarının müddetinin şu şekilde komisyonda bulunacağına dair böyle kısıtlı bir hakka malik olmasını ben doğru bulmam. Anayasa da doğru bulmaz, hukuk kaidesine de münafi çıkar. Çünkü her şeye hâkim olan Heyeti Umumiye'dir. Heyeti Umumiye'yi temsil eden bir Başkan vardır. Bu Başkanın Heyeti Umumiyenin fevkinde bir salâhiyete malik olması asla kabul edilir bir vaziyet olamaz. Hukukî fikirler bunu tervicetmez. Biz burada Başkana bir salâhiyet vermişiz, İçtüzüğe göre. Komisyonlara verme salâhiyeti. Pekâlâ, güzel, o verilmiş. Ama şimdi biraz daha, bir adım daha ileri giderek efendim, ben böyle münasip gördüm, bu komisyonlarda bu kadar kalsın. Böyle çok keskin, çok aşırı salâhiyetlerin verilmesindeki mânaları anlamamakla beraber hudutları da tâyin edilemez. Yarın öbür gün başka başka şekillerle, başka başka salâhiyetler getirilecek ve bunlar da kanunlaşacaktır. Ben bu yolun açılmasını doğru bulmuyorum. Bu sebeptendir ki, akli başında olan üye vazifesine bağlı olan

üye, çağırıldığı zaman komisyonuna gider. Vazifesini ifa eder. Böyle bir vazife ifa edilmediğinden de şikâyet yok. Yok, böyle bir şikâyet. Zamanında geliyor, pekâlâ gidiyoruz komisyonlarda bulunuyoruz. Komisyon başkanları çağırıyorlarsa bizi toplamıyorlarsa kabahat onlarındır. Ben ne zaman dolabımda bir kâğıt görürsem mâzeretim yoksa derhal gidiyorum vazifemi ifa etmiye çalışıyorum. Benim gibi bütün arkadaşlarım da aynı vaziyettedir. Korkulacak bir tarafı yoktur, bunun. Bu çorap söküğü gibi gider. Bunun gitmemesini istiyoruz. Ama siz salâhiyet vermek istiyorsunuz, başkanlara biperva vaziyetler haline getirmek istiyorsunuz ona bir diyeceğim yok, karar sizindir istediğinizi yapabilirsiniz. Ama lûtfen bir noktada duralım, bir noktadan ileri gitmiyelim, salâhiyetleri, aşırı salâhiyetleri birtakım kimselere tefriz ederek bu Senato Heyeti Umumiyesinin haklarını tecavüz etmiyelim. Bir haktır, ve bende kalmalıdır. Baskasına veremem, tefriz edemem. Bu itibarla bilmiyorum, kanaatimde musırırım. Takdir Yüksek Heyetindir.

BAŞKAN — Sayın Özgüneş.

MEHMET ÖZGÜNEŞ (Tabii Üye) — Sayın Başkan, sayın senatörler bir ihtisas komisyonu olan Anayasa ve Adalet Komisyonunun güzel tanzim edilmiş raporundan sonra benim konuşmama hiç ihtiyaç yoktu. Ancak Sayın Özden çok güzel argümanlar getirdiler buraya. Ve ben viedanımda bir defa daha tarttım. Acaba yapmış olduğumuz bu teklifle cidden Senato Başkanına haiz olması lâzımgelen bir salâhiyet verilmekte midir? Bu tartıstan sonra bir defa daha aynı kanaate vardım ki Senato Başkanına böyle bir salâhiyet verilmemekte, aksine ilk havale edilen komisyon başkan ve üyelerine verilmiş olan bu salâhiyet ellerinden alınmaktadır ve Genel Kurula verilmektedir. Ne oluyor şimdi arkadaşlarım tatbikatta; bir teklif veya tasarı bir komisyona evvelâ havale ediliyor, bu komisyon istediği kadar tutuyor bunu. Müddet eğer iki aysa; bir ay, 20 gün elinde tutuyor. Şu halde bugün salâhiyet Senato Başkanında değil, Başkanlık Divanında değil, ilk havale edildiği komisyondadır. Bu komisyon istediği kadar metni tutuyor. Sonra ne oluyor arkadaşlarım, diğer komisyonlar için sureti katiyede vakit kalmı-

yor. Beni bu teklifi getirmeye sevk eden hâdiseyi de burada zikretmek mecburiyetindeyim:

Geçen sene ben Bütçe ve Plân Komisyonunda üyeydim. İkide bir başkan büyük bir telâşa düşer; «aman arkadaşlarım bugün bir tasarı veya teklif geldi, bir gün sonra müddeti doluyor, bugün veya yarın Genel Kurula getirmezsek müddet dolacak, öyleyse şu karşıdaki Başkanlık odasında» komisyon odasında da değil arkadaşlarım, mecbur Başkan, başka yapacağı iş yok, şu karşıdaki odada toplanalım hemen süratle karar vermek zorunda kalalım. Ne o teklife ait bir madde okuyabilirsiniz. Ne kimse, dışarıda araştırma yapabilirsiniz. O anda önümüze gelen metni, o anda karara bağlamak zorundasın. Şimdi böyle gelmiş, Bütçe ve Plân Komisyonu gibi ihtisas komisyonundan böyle geçmiş, bir tasarı veya teklifi Genel Kurulda kâfi derecede, istenilen şekilde müzakeresi mümkün değil. Binaenaleyh, bizi bu teklifi getirmeye sevk eden husus, sadece bu gördüğümüz aksaklıktır ve bir defa daha tekrar edeyim ki, bugün çok kıymetli fikirleriyle Senato Başkanına cidden lüzumundan fazla salâhiyetlerle teçhiz etmediğini beyan ettikleri Sayın Özden, aslında sunu ayrıca görürler ki bu salâhiyet bugün ilk havale edilen komisyondadır. Bu komisyon istediği kadar tutmakta. Halbuki bugün Senato Başkanı bunu yapamıyacaktır. Çünkü her komisyona muayyen müddetini verecektir. Ayrıca Hükümet veya bir üye tahsise itiraz ederse, rahatlıkla itiraz edecek ve oylanacaktır. Ben şahsan Anayasa ve Adalet Komisyonunun meseleyi gayet iyi tanzim ettiği kanaatindeyim. Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Başkanlık Divanı adına Sayın Artukmaç.

EKREM ÖZDEN (İstanbul) — Efendim bir noktanın tavzihini istiyeceğim, Sayın Başkanım. Böylece Başkan havale ettikten sonra bize bildirecek, nasıl bildirecek bize? (Tutanakta sesleri) (Gürültüler)

BAŞKAN — Bir dakika efendim. Sayın Artukmaç konuşsun komisyona sorunuzu tevcih edeceksiniz.

EKREM ÖZDEN (İstanbul) — Çok sonra tutanaklar elimize geçiyor, tutanakta bulamayız. İtiraz hakkımızı nasıl istimal edeceğiz?

BAŞKAN — Buyurun Sayın Artukmaç.
BAŞKANLIK DİVANİ ADINA SADIK ARTUKMAÇ (Yozgat) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım, Başkanlık Divanı adına mâruzatta bulunacağım. Başkanlık Divanınız Anayasa ve Adalet Komisyonu raporunu ve teklifi benimsemiştir. Burada sözlerimi uzatmak istemiyorum.

Sayın Nusret Tuna arkadaşımız etraflı izahat vermiştir. Anayasaya her hangi bir aykırılık yoktur. İşlerin süratle görülmesi ve lâyikeyle incelenebilmesi için bu hükme lüzum ve zaruret vardır. Biz bu kanıdayız. Oylarınızın müspet olarak kullanılmasını rica ve istirham ederiz. Saygılarımla.

EKREM ÖZDEN (İstanbul) — Umumi Heyete tesir yapıyorsunuz.

BAŞKAN — Sayın Özden soru sordunuz, Sayın Komisyon Başkanı Tuna.

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONU BAŞKANI AHMET NUSRET TUNA (Kastamonu) — Şimdi efendim, «nereden bileceğiz» diyorlar. Bakarlarsa önlerine gelen kâğıtlar diye her celse dağıtılır. Gelen kâğıtlar diye. Orada havalesinin nereye olduğu yazılı.

EKREM ÖZDEN (İstanbul) — Zapta geçiyor. Gelen kâğıtlarda gösterilecek.

BAŞKAN — Evet efendim zapta geçiyor.

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONU BAŞKANI AHMET NUSRET TUNA (Kastamonu) — Her celse dağıtmaktadır, her zaman dağıtılıyor.

EKREM ÖZDEN (İstanbul) — Dağıtılıyor.

BAŞKAN — Tamam efendim teşekkür ederiz.

Madde üzerinde başka söz isteyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 2. — Bu İçtüzük kabulü tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu İçtüzük hükümlerini Cumhuriyet Senatosu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İçtüzüğümüzün 23 ve 36 ncı maddeleri kabul ettiğiniz şekliyle değişmiştir. (Hayırlı olsun sesleri.)

Saat 19.00 olduğu cihetle 23 . 1 . 1969 Perşembe günü saat 15,00 te toplanılmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma saati : 19,00